

علامە طباطبايى اۆز «سنن النبى» كىتابىدا رسول اللہىن سىرەسى بارەدە بىلە يازىر:

رسول اللہ (ص) ائودەكى واختلارنى اوج يئره بۇلوموشدولر: بىر قىسمىنە عبادتە حصر ائلىردىلر، بىر قىسمىنى خانوادەپە اختصاص وئىردى و بىر بۇلومونو دە اۆزلىرىنە اما اۆزلىرىنە مخصوص ائدن واختلارنىدا جماعت اينىن پايلاشاردى.

امام حسين (ع) نقل اولور: ائامدان، رسول اللہىن ائودەكى رفتارى و نئجە ياشادىغى بارەدە سوروشدوم. بويوردو: ائوہ گئتمەسى اۆز ائختيارىندايدى. ائوہ گئندە، زمانىنى اوج يئره بۇلردى؛ بىر بۇلومونو اللہ عبادتىنە حصر ائلردى، بىر قىسمىنى خانوادەپە اختصاص وئىردىلر و بىر بۇلومونو دە اۆزلىرىنە، اما اۆزلىرىنە مخصوص ائدن واختلارنىدا جماعت اينىن پايلاشاردىلار و خواصين ايشىندن فارغ اولاندان سونرا جماعتين ايشىنە يئتىشردى و اوندان اۆزۈ اوچون زمان ساخلامازدى. او حضرتين جماعت اينىن رفتارى ائلەيدى كى فضل اهلينە آرتىق عنایت ائلردى و هر كسە دىندە اولان فضيلتىنە گۆرە احترام ائلردى. بعضيلرىن بىر حاجتى، بعضيلرىن بىر حاجتى و بعضيلرىن بىر نئجە حاجتى اولاردى. حضرت اولنارا يئتىشردى و اولنارى اۆز ايشلرى و جماعتين ايشلرىن حلىنە مشغول ائلردى. ايشلرىن نئجەليغىندان سوروشاردى و لازم اولان سۆزلرى اولنارا دئىردى و بويوراردى: حاضرلر غايىلرە چاتدىرسىنلار و منە الى چاتمايانلارين حاجتىنى منە چاتدىرسىنلار. چونكى الى سلطانا چاتمايانين حاجتىنى سلطانا چاتدىران شخصين قىلمىرىنى اللہ قىامت گونو ثابت و محكم ائلر. او حضرتين مجلسيندە بو سۆزلردن ساواى آيرى سۆز دئىلمىزدى و هئچ كسدن اوندان غىرىنە قبول ائلمىزدى. اولنار فيض و علم اۆرگشماقدان اۆترو حضرتين حضورنا شرفياب اولاردىلار و بىر شئى اۆرگشمەمىش داغىلمازدىلار و او مجلسدن قايداندان سونرا اۆزلىرىنە گۆرە يول گۆرسەدن اولوردولار.

امام حسين (ع) آيرى روايتدە بويورور: ائام اميرالمؤمنين (ع) رسول اللہىن (ص) ائودن ائشيكدهكى رفتارى بارەدە سوروشدوم. بويوردو: رسول اللہ دىلىنى لازم اولمايان سۆزلردن ساخلامازدى. جماعت اينىن انسيت قوراردى و اولنارى اۆزۈندن اوركوتىمىزدى. هر تايفانين بۇيوگونو عزيز ساياردى و اونو اولنارا باشچى قوشاردى. دوستلارىن سوراغىنى توتاردى و جماعتدن اۆلاريندا اولانلاردان سوروشاردى. ياخجى ايشلرى تشويق و قولاي ايشلرى پيسلەيب آچاق ساياردى. ايشلردە اعتدالى رعايت ائلردى افراط تفریطە دوشمىزدى. جماعتدن غافل اولمازدى مبادا اولنار منحرف اولالار. حقدن آچاق گلەمىزدى و آرتيغىنا دا تجاوز ائلمىزدى. او حضرتين اطرافينداكىلار جماعتين ياخجىلارى ايدىلر و حضرتين نظرىندە اولنارين لاپ ياخجىسى مسلمانلارا داها خىرخواه و داها اورك ياندىرانى ايدى و اولنارين لاپ بۇيوگو دىنى قارداشلارى اينىن داها آرتىق همكارلىق ائلەين و دردلشئن ايدى.

امام حسين (ع) بويورور: ائامدان رسول اللہىن (ص) مجلسيندن سوروشدوم. بويوردو: او حضرت هئچ مجلسدە اللہ يادى اولمادان اوتوروب دورمازدى. مجلسلردە اۆزۈنە مخصوص يئر سئچمىزدى و بو ايشدن دە نهي ائلردى. هر جمعه داخل اولندا بوش اولان يئردە اوتوراردى و آيرىلارينا دا بىلە ائلەماغى امر ائلردى. مجلسدە كىلرین هامىسىن حقىنە ادا ائلر و اولنارين هئچ بىرى رسول اللہ يانيندا آيرىسىن اوندان داها عزيز اولماسىنى حسن ائلمىزدى. هر كس اينىن دانىشسايدى اونون دوروب گئتمەسىنى گۆزلردى. اوندان حاجت ايستەين، حاجتىنە چاتمامىش يا دا او حضرتدن اوركى قئيم اولماسىنا سبب اولان بىر سۆز ائشيتەمىش قايتمازدى. اونون ياخجى خصلتى هامىيا شامل ايدى. بىر حدەجن كى هامى اونو اۆزلىرىنە مهربان آتا بىلدىلر. هامى حقدە اونو يانيندا يكسان ايدى. اونون مجلسى حلم، حيا، صداقت و امانت مجلسى ايدى. اوردا بىرىن سسى اوجالمازدى و هئچ كسى آيرىسى گئتمىزدى. بىرىن دە سھوى اولسايدى آيرى يئردە دئىلمىزدى. مجلس اهللى بىر بىرى ايلە عدالتلى رفتار ائلردىلر. و دوستلوقلارى تقوا اساسيندا اولاردى. متواضع ايدىلر. بۇيوكلرە احترام ائلردىلر و كىچىكلرە مهربان ايدىلر. احتياجى اولانلارى مقدم ائلردىلر و غرىبلردن موغايات اولاردىلار.

حضرت بويورور دئىم: پيغمبىرىن (ص) سىرەسى مصاحبلىر اينىن نئجە ايدى؟ بويوردو: هميشە اوزو گولر و خوش اخلاق ايدى. چوخ گولن، باشى بوش، پيس آغيز، عيب آختاران، يالتاق و خشن دئىلىدى. رغبتى و مىلى اولماياندان غفلت ائلردى. آرزىلار اوندان مأيوس اولمازدىلار. اۆزۈنو تآكيداً اوج شئيدن اوزاق ساخلامازدى: «جدل و سۆز گولشدىرماق، چوخ دانىشماق و فايداسىز سۆز دانىشماق». جماعت بارەسىندە دە اوج شئيدن اوزاق گزردى: «هئچ كسى دانلامازدى، بىرىن ائشباھلار و سھولرىنى آختارمازدى، هئچ كسىن عيىبن دالىسىنى توتمازدى». ثواب و فايداسى اولمايان يئردە سۆز دئمىزدى. سۆز دانىشاندا مجلس اهللى باشلارينا قوش قونموش كىمى ساكت و حركتسىز قولاق آساردىلار. حضرت سۆزۈنو قورتاراندا سونرا دانىشىغا باشلاردىلار و او حضرت اينىن سۆز گولشدىرمىزدىلر. بىرى دانىشاندا سۆز باشا چاتىنجا هامى ساكتجە اونا قولاق آساردىلار. حضرتين محضريندە نوبە اينىن دانىشاردىلار. مجلسين گولدوغو شئىە گولردى و انلارين تعجب ائلەديغىنا تعجب ائلردى. غرىبلرين ايستگى و

دانشیقلاریندا اولان ادبسیزلیغا، صحابه‌نین مزاحم شخصی جلب ائله‌نه قدر دؤزردی. بویوراردی: حاجتلی بیرینی گؤرسز اونا کؤمک ائله‌یین. تشکر ائله‌ماق قصدی اینن اولماسایدی، بیرینین مدحینی و تعریفینی قبول ائله‌مزدی. حدیثی آشماسایدی بیرینین سؤزونو کسمزدی، حدی آشیلان زمان اونو نهی ائله‌ماغینان و یا قالخماغینان اونون سؤزونو کسردی.

امام حسین (ع) بویورور: سونرا رسول الله‌ین ساکتلیغیندان سوروشدوم. آتام بویوردو: او حضرتین ساکتلیغی دؤرد ستونا دایانمیشدی: حلم، حذر، تقدیر و تفکر. تقدیرده ساکتلیغی بو ایدی کی جماعتی بیر گؤزده گؤرردی و هامی‌نین دانیشیغینا بیر اندازه قولاق آساردی. تفکرده ساکتلیغی بو ایدی کی فنالی و فناسیز شئیلر باره‌سینده دوشونردی. حلمده ساکتلیغی دا دؤزوم اینن حلم بیرلیقددا اوندان اولاردی ائله کی هئچ زاد اونو غضبلندیرمزدی و اؤزوندن چیخارتمازدی. حذرده ده ساکتلیغی دؤرد موردده ایدی: آیریلارین اوندان تبعیت ائله‌مه‌سی اوچون یاخجی ایشلر گؤرردی. آیریلارین اوزاق گزمه‌سی اوچون پیس ایشلردن اوزاق گزردی. امتین اصلاحینا دوز یول گؤرستماق اوچون چالیشاردی و دنیا و آخرتین خیری اولان ایشه اقدام ائلردی.